

ENQUESTA SOBRE L'ACCÉS A INTERNET DE LES FAMÍLIES MIGRADES

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball, Afers Socials
i Famílies
**Secretaria d'Igualtat, Migracions
i Ciutadania**

Barcelona, març del 2021

1. Introducció.

L'enquesta sobre la bretxa digital en les famílies migrades ha tingut com a objectiu principal conèixer la capacitat d'accés a Internet d'aquestes famílies en els seus respectius domicilis a Catalunya. La situació pandèmica global provocada per la COVID-19 ha imposat una nova realitat social, i ha fet necessari més que mai l'accés a Internet per a poder treballar, estudiar o realitzar gestions burocràtiques (cites prèvies, prestacions, firmes electròniques, entre d'altres).

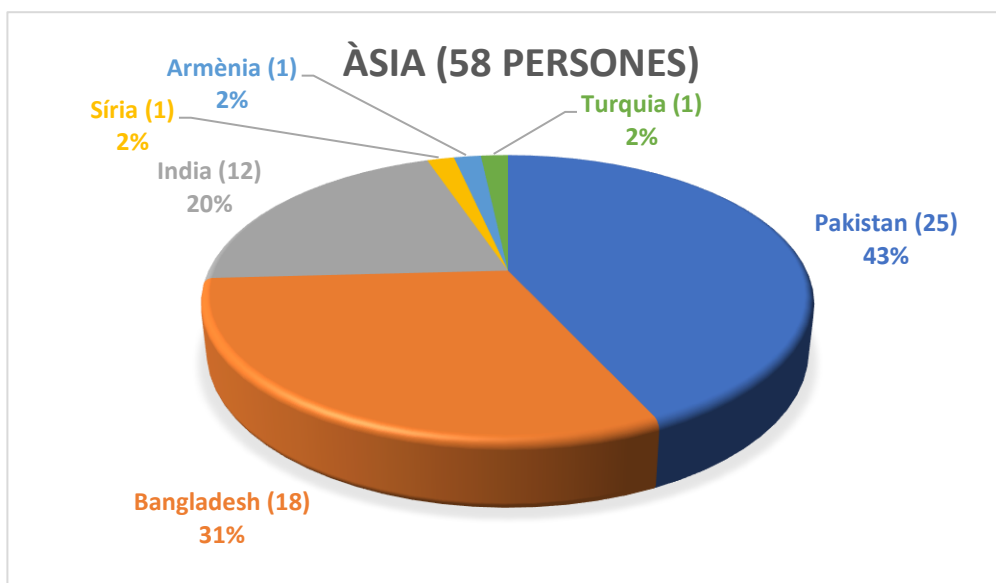
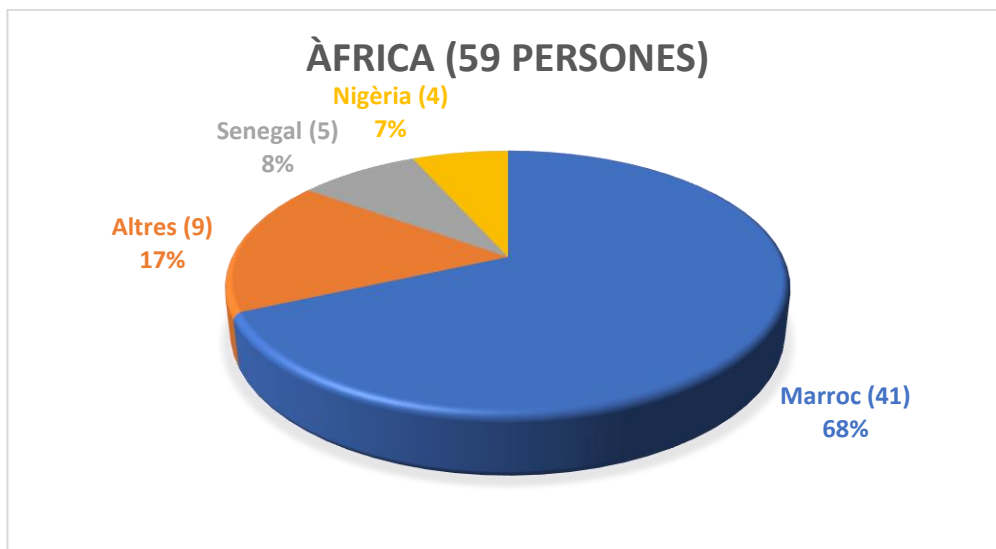
Tot i això, la manca d'accés a Internet per part d'un sector important de la població (sobretot, per motius econòmics) ha constituït un factor més de desigualtat, condemnant a la precarietat i l'augment de risc d'exclusió social. En aquest sentit, un element essencial per a combatre aquest fenomen és conèixer la realitat social al màxim possible, amb l'objectiu que les administracions competents actuïn de forma eficaç. Per això, la Fundació ACSAR, en col·laboració amb el Centre d'Informació per a Treballadors Estrangers (CITE) del sindicat CCOO de Catalunya, ha realitzat una petita enquesta sobre la capacitat d'accés a Internet de les persones migrades en l'àmbit domiciliari.

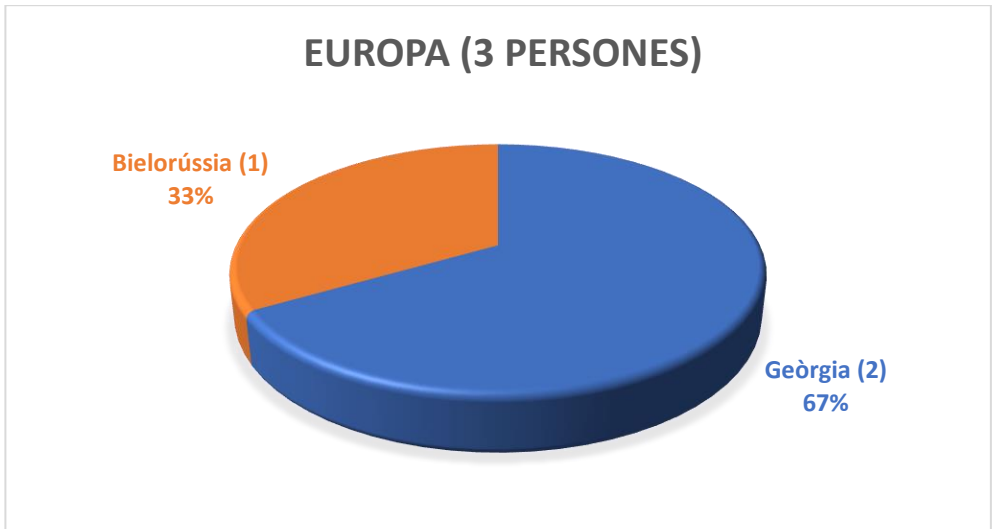
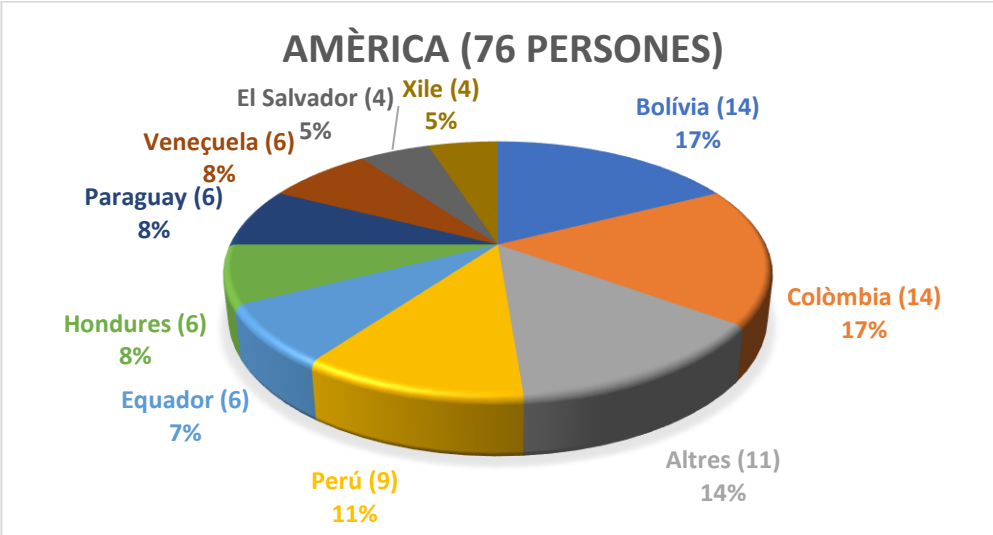
Tal com s'ha comentat, l'objectiu de l'enquesta ha estat el d'arribar a conèixer la capacitat d'accés de les famílies migrades a Internet, tenint en compte múltiples variables com la nacionalitat, el gènere, o la situació laboral. El Centre d'Informació per a Treballadors Estrangers de CCOO (CITE) ha estat, principalment, qui s'ha encarregat de proporcionar els formularis de les enquestes en qüestió, aconseguint un total de 202 respostes vàlides, provinents cadascuna d'aquestes d'un representat per família.

El total de nacionalitats d'origen enquestades ha estat de 33, havent 2 persones enquestades que han preferit no proporcionar aquesta informació.

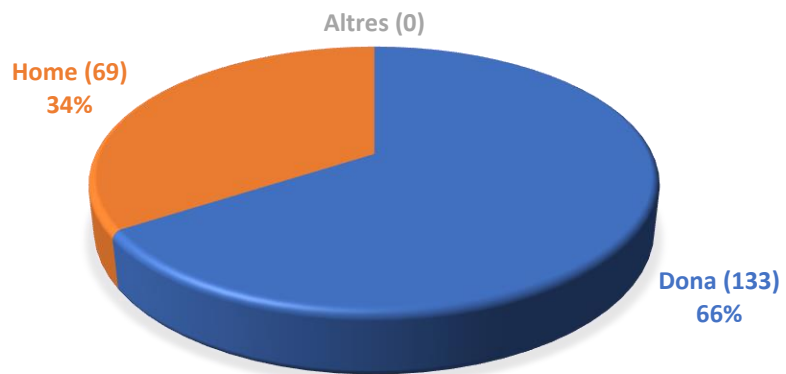
2. Resultats.

2.1. Característiques de les persones i famílies enquestades.

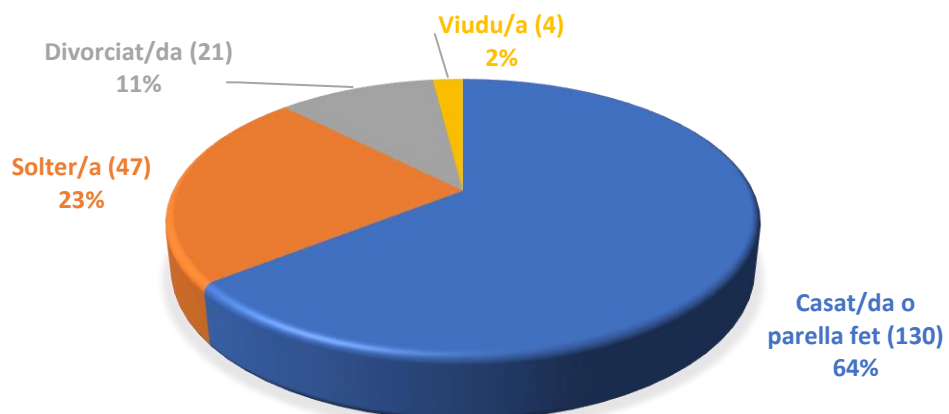

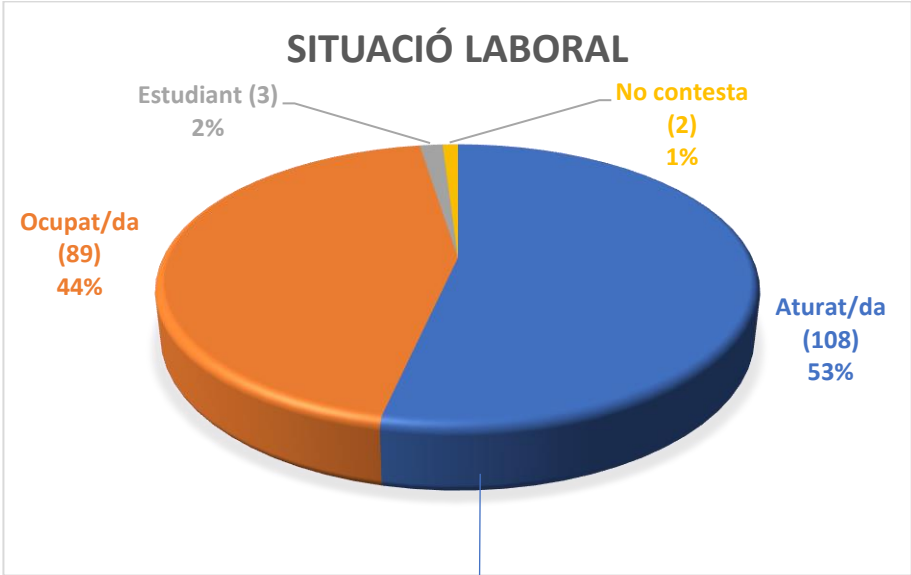

GÈNERE

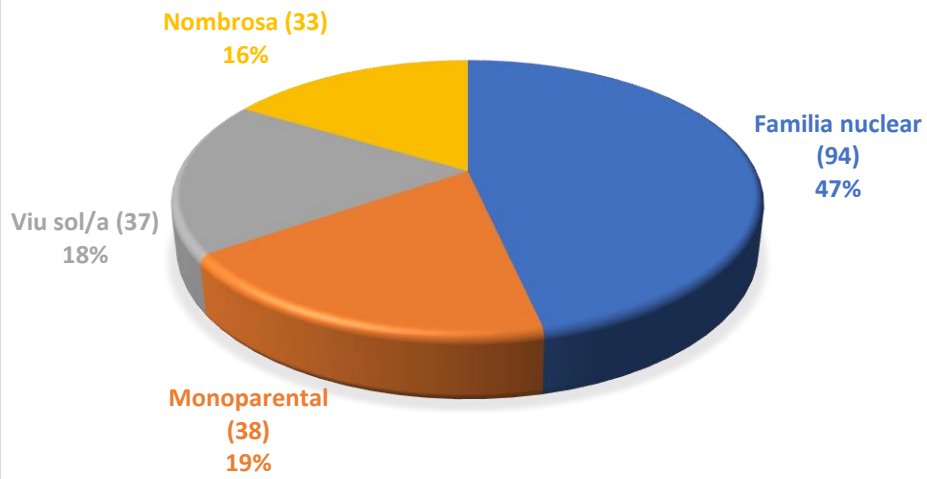

SITUACIÓ PERSONAL

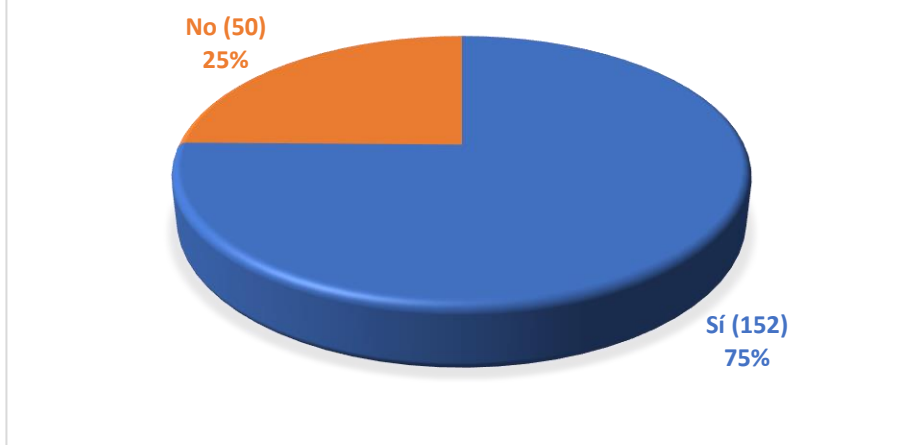

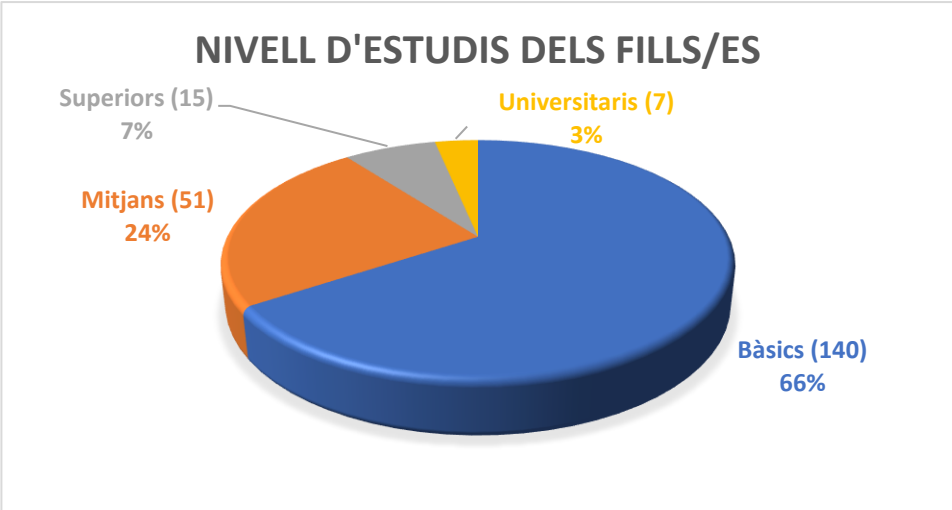
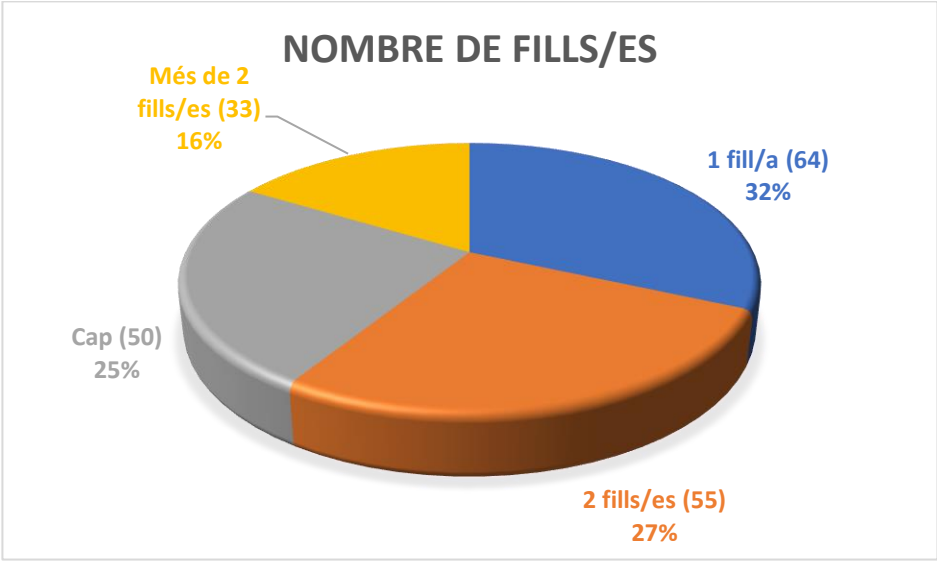

TIPUS DE FAMÍLIA A LA LLAR

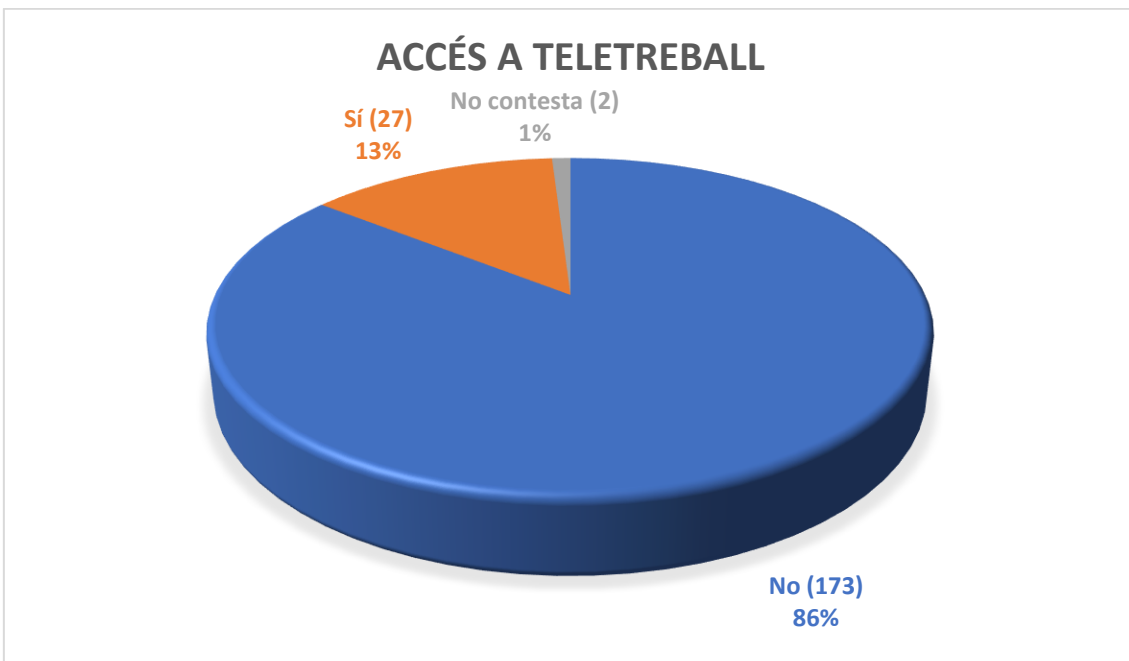
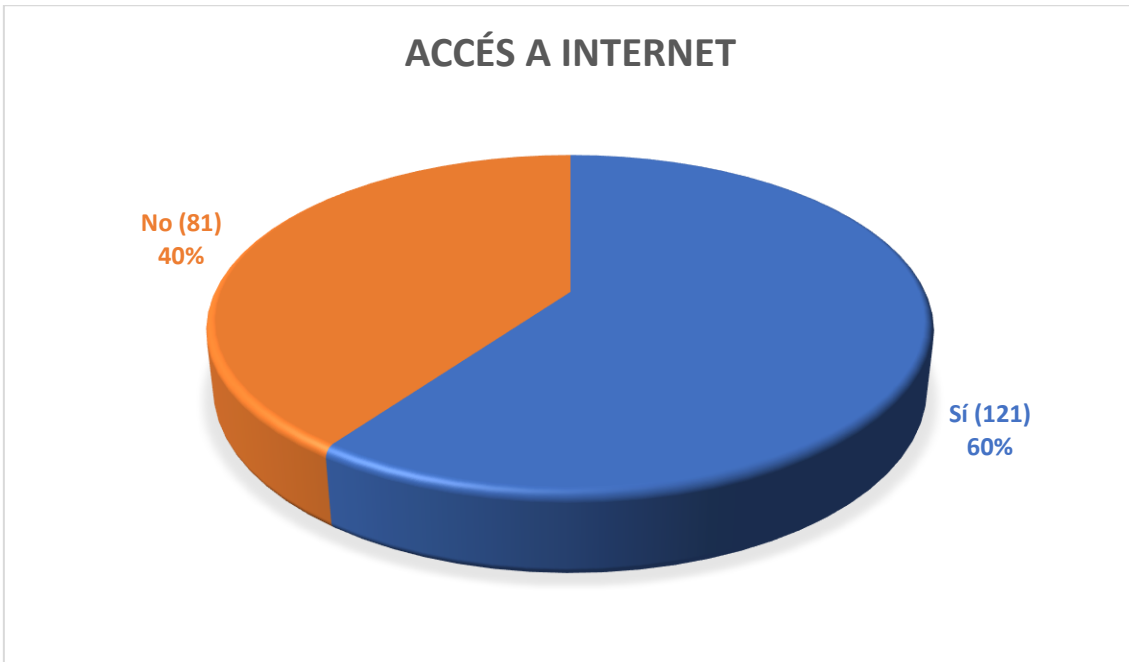

PERSONA ENQUESTADA AMB FILLS/ES

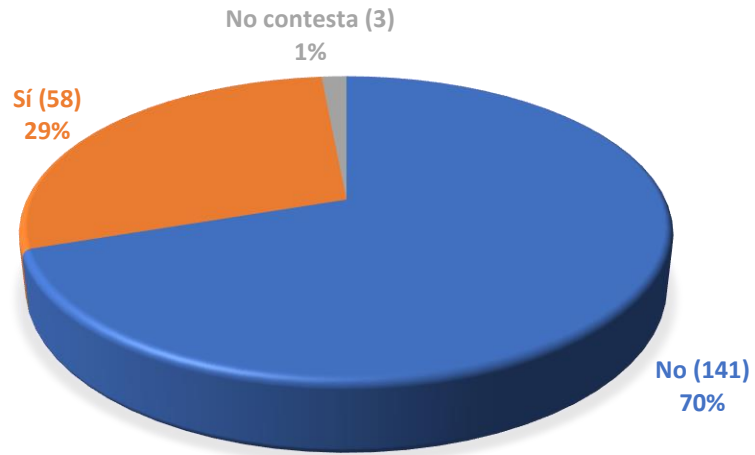

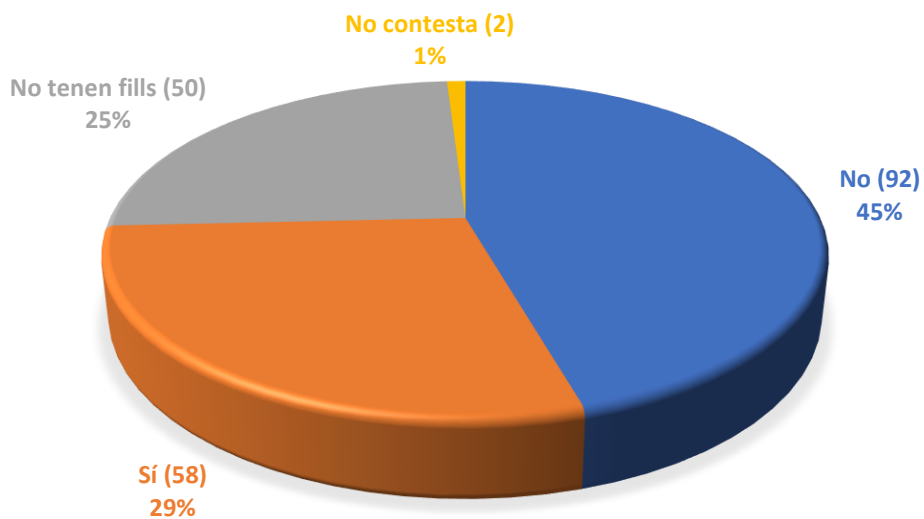
2.2. Accés a Internet.

CONEIXEMENT GESTIONS BUROCRÀTIQUES A TRAVÉS D'INTERNET

ACCÉS A EDUCACIÓ ONLINE DE FILLS I FILLES

3. Conclusions.

Els resultats presentats en l'anterior apartat s'han obtingut a partir de les respostes d'usuaris i usuàries, principalment del Centre d'Informació per a Treballadors Estrangers (CITE). Malgrat que el nombre de persones enquestades no ha estat gaire elevat (202 respostes), els resultats marquen una tendència i una aproximació a la realitat. És per això, que la Fundació ACSAR reconeix que caldria realitzar un altre estudi, amb una mostra molt més àmplia, i per això convida a les institucions i administracions públiques a fer-ho. Els resultats marquen una tendència preocupant: la bretxa digital és un reflex de les desigualtats socioeconòmiques, i es tradueix tant en l'àmbit educatiu, com en el laboral, o el d'accés a gestions burocràtiques, entre d'altres.

- 1) Sobre la procedència de les famílies enquestades, el continent més nombrós ha estat Amèrica Llatina, seguit per Àfrica i Àsia. De països, cal destacar que el Marroc ha estat el més freqüent. Això coincideix amb totes les estadístiques oficials fetes sobre l'origen o procedència de la immigració a Catalunya.
- 2) Per gènere, les persones enquestades són principalment dones (66%). Això és significatiu a diferents nivells:
 - Feminització creixent de la immigració.
 - Les dones prenen més responsabilitat que els homes en les gestions burocràtiques familiars.
 - Malgrat que el 50% de les persones enquestades reconeixen formar part de famílies nuclears, cal destacar el creixement de les famílies monoparentals, on sol ser una dona sola qui manté els fills i filles.

- 3) Un percentatge important de famílies nombroses (16%) tenen més de 2 fills o filles. Les famílies nombroses sovint son de procedència africana (Marroc, Senegal) i asiàtica (Pakistan, Bangladesh, principalment).
- 4) La majoria de les famílies enquestades tenen fills i filles en edat escolar (73%), sobretot en l'educació bàsica (66%). Això pot suposar diversos fenòmens:
- Un re agrupament familiar recent.
 - Matrimonis joves.
 - Abandonament dels estudis dels joves migrants (o d'origen migrant), no arribant a etapes superiors i universitàries, i preferint l'entrada al mercat de treball.
- 5) El 45%, dels fills i filles no tenen accés a l'educació online. Cal destacar que una minoria de les famílies enquestades, ha mencionat personalment utilitzar els programes dels ajuntaments per a compensar la manca d'accés a l'educació online a casa.
- 6) L'atur ha afectat a tota la població, amb un efecte especial sobre les persones i les famílies migrades (53% de les persones enquestades no treballa, estant la meitat d'aquestes en l'atur). La majoria de les persones aturades (61%) no cobra cap tipus de prestació ni ajuda social. Podem deduir el següent:
- La crisi del 2008 encara perdura, sobretot en alguns sectors freqüentats per població migrada (la construcció o les cures domèstiques, per exemple).

- Forts efectes de la COVID-19 sobre l'atur, principalment entre la població migrada (hostaleria, restauració, construcció, servei domèstic).
- Complicat accés a les prestacions i a les ajudes socials per diverses causes:
 - Procedència de sectors on no hi ha dret a la prestació de l'atur (servei domèstic).
 - Prolongació de situació d'atur.
 - Complexos requisits i retràs en les resolucions de sol·licituds per a accedir a la Renda Garantida (RGC) i l'Ingrés Mínim Vital (IMV).
 - Desconeixement dels tràmits i de les prestacions existents.
 - Situació d'irregularitat administrativa.

7) El 40% de les famílies enquestades no té accés a Internet a casa, afectant negativament a l'accés a teletreball, educació online, gestions administratives, entre d'altres.

8) El 86% de les persones enquestades no teletreballa. Les causes no són només la manca d'accés a Internet, sinó que també intervenen altres factors:

- El tipus de treball i el sector. La majoria de la immigració treballa en sectors que necessiten la presència física del treballador o la treballadora (construcció, servei domèstic, cura a les persones, neteja, hostaleria...).
- Desconeixement dels drets, sobretot la nova normativa sobre teletreball.

9) El 70% de les persones enquestades no coneix com accedir a les gestions administratives online: demanar cita prèvia, accés a serveis públics, al SOC, al SEPE, a la presentació de documents online, etc.

RECOMANACIONS:

En aquest sentit, les dues entitats fan una crida d'atenció sobre aquesta problemàtica i consideren que:

- Cal un estudi ampli sobre la bretxa digital entre les famílies migrades, promogut per les administracions, per tal de veure l'abast real d'aquesta situació.

- S'han de prendre mesures per reconèixer l'accés a Internet com a un dret que ha d'estar a l'abast de tota la ciutadania.

- Cal que les administracions tinguin una atenció especial sobre els efectes de la bretxa digital, cercant la igualtat d'oportunitats i l'autonomia personal de les persones migrades i refugiades.

- És necessari implementar mesures de capacitació i formació adreçades a la ciutadania en general, i a les persones migrades en particular, sobre la utilització dels recursos digitals vinculats a les gestions administratives online. En aquest sentit, s'haurien d'incorporar continguts de gestions online en els mòduls d'acollida previstos en la Llei d'acollida de Catalunya.

- S'ha de promoure la formació de les administracions laborals, patronals i sindicals sobre teletreball i drets.

- S'han d'articular mesures urgents per acabar amb la bretxa digital en l'educació per tal d'assegurar una escola inclusiva com a motor d'ascens social.

- S'ha d'instar a les empreses que subministren Internet a què preguin mesures per abaixar els preus i perquè aquest servei estigui a l'abast de la majoria de la població, complint amb el marc de les seves polítiques de Responsabilitat Social Empresarial (RSE).